

RESOLUCIÓ DE LA SINDICATURA DE GREUGES

QUEIXA RELATIVA AL DRET A UNA BONA ADMINISTRACIÓ (RESPONSABILITAT PATRIMONIAL)

ANTECEDENTS

Descripció dels fets objecte de la queixa

En data 21 de juny de 2024, el ciutadà va presentar una queixa en aquesta Sindicatura en què exposava el següent:

- En data 7 de juliol de 2023, va formular una reclamació de responsabilitat patrimonial davant el Districte de Sant Martí, amb motiu dels danys soferts al seu vehicle per una col·lisió succeïda en data 10 de juliol de 2022 amb un fitó hidràulic situat a la rambla del Poblenou, que el ciutadà considerava atribuïble al mal funcionament d'aquest fitó.
- A data de presentació de la queixa no havia rebut la resposta municipal.

Actuacions fetes

Admesa a tràmit la queixa, la Sindicatura va iniciar la instrucció de l'expedient. Va estudiar els fets i la legislació aplicable, amb la finalitat de valorar si s'havien aplicat els **principis de bona administració** per a la salvaguarda dels drets fonamentals a la ciutat.

Després d'examinar el contingut de la queixa i la documentació aportada per la persona interessada, es va considerar convenient dirigir-se al **Districte de Sant Martí** per tal de conèixer les intervencions fetes en relació amb la queixa presentada.

El dia 28 de juny de 2024, es va sol·licitar a aquest organisme la informació necessària per a l'estudi de la queixa.

Resposta dels òrgans afectats

El dia 8 d'octubre de 2024, aquesta Sindicatura va rebre còpia de l'expedient sol·licitat.

CONSIDERACIONS

1. El marc jurídic de la responsabilitat patrimonial

L'ordenació legal de la responsabilitat patrimonial està regulada en els articles 65, 67 i concordants de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques (LPACAP), i en els articles 32 a 37 de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic (LRJSP).

De manera molt concisa, per tal que la reclamació de responsabilitat patrimonial pugui prosperar, s'han de complir els requisits següents:

1. Que hi hagi un dany que es pugui ser rescabalar, individualitzar i quantificar econòmicament.
2. Que la persona perjudicada per aquest dany no tingui cap obligació legal de suportar-lo.
3. Que l'origen del dany provingui directament de l'actuació de l'Administració mateixa o de terceres persones que actuïn en el seu nom en l'exercici de les seves funcions.
4. Que el dany sigui causat per un funcionament normal o anormal de l'Administració.
5. Que hi hagi una relació de causalitat (causa-efecte) entre l'actuació de l'Administració i el dany originat.
6. Que el dany no sigui conseqüència de força major.

En el marc de la instrucció de l'expedient i d'acord amb la determinació, el coneixement i la comprovació de les dades, **correspon a l'Administració reclamada pronunciar-se** sobre l'existència o no de la relació de causalitat entre el funcionament del servei públic i el dany produït i, si escau, sobre la valoració del dany causat, la quantia i la forma de la indemnització, de conformitat amb els criteris que estableix l'article 34 de l'LRJSP per calcular-la i abonar-la.

2. La tramitació de l'expedient

- En data 7 de juliol de 2023, el ciutadà va formular una reclamació de responsabilitat patrimonial pels danys i perjudicis soferts derivats de la col·lisió que va patir el 10 de juliol de 2022 a la rambla del Poblenou, quan el vehicle que conduïa va topat amb un fitó hidràulic. Un accident que el ciutadà considerava atribuïble al mal funcionament d'aquest fitó.

- En data 22 d'agost de 2023, el Departament de Serveis Jurídics - Secretaria del Districte (en endavant, òrgan instructor) va notificar un requeriment d'esmena de la sol·licitud a la persona interessada al qual va donar resposta l'1 de setembre de 2023.
- Segons el que disposa l'art 81.1 de la LPACAP, en data 6 de setembre de 2023, l'òrgan instructor va sol·licitar informes al Departament de Comunicació del Districte; al Departament de Mobilitat i Infraestructures - Ecologia Urbana, i a la Guàrdia Urbana.
- Els informes es van remetre a l'òrgan instructor en dates 13 de setembre, 9 d'octubre i 16 de novembre de 2023, respectivament.
- Emesos els informes preceptius es va donar trasllat dels mateixos a la companyia asseguradora de l'Ajuntament de Barcelona (FIATC Assegurances).
- En data 4 de gener de 2024, la companyia asseguradora va informar a l'Ajuntament que no es complien els requisits exigits per donar lloc a una indemnització per responsabilitat patrimonial.
- Instruït el procediment, en data 9 de gener de 2024 es va redactar l'informe d'actuacions efectuades i, amb caràcter previ a la proposta de resolució, es va obrir el tràmit d'audiència de quinze dies previst a l'article 82 de la LPACAP. Es va notificar la persona interessada el 13 de febrer de 2024.
- El 13 de març de 2024, la persona reclamant va presentar un escrit d'al·legacions.
- L'informe de conclusions i la proposta de resolució desestimant la reclamació es va emetre el 4 de setembre de 2024. Es va notificar la persona reclamant el 19 de setembre de 2024.

Convé recordar que l'article 91.3 de la LPACAP estableix que **el termini màxim per resoldre i notificar la resolució dels procediments en matèria de responsabilitat patrimonial és de sis mesos**, a comptar des de la data de registre de la sol·licitud.

En l'acord d'inici de l'expedient, notificat a la persona interessada en data 13 de setembre de 2023, se li comunicava que el 6 de setembre de 2023 s'havien sol·licitat els informes preceptius als serveis. Així mateix, se li comunicava que d'acord amb el que disposa l'article 22.a) i d) de la LPACAP, el còmput del termini de sis mesos podia quedar suspès per un termini de tres mesos quan, per resoldre el procediment, fos necessari reclamar informes d'altres òrgans o cada cop que l'òrgan instructor requerís documentació a la persona interessada i fins que es lliurés.

L'article 91.1 de la LPACAP diu que, un cop conclòs el tràmit d'audiència i dins dels actes d'instrucció del procediment, l'òrgan instructor ha d'emetre una proposta de resolució de l'expedient. Recordem que la persona interessada, en data 13 de setembre de 2024 i dins el termini d'audiència conferit, va presentar les seves al·legacions. Doncs bé, no va ser fins **al 4 de setembre de 2024 i després de la intervenció de la Sindicatura de Greuges** que es va emetre la proposta de resolució desestimant la reclamació de responsabilitat patrimonial.

Per tant, **el termini de catorze mesos** transcorregut entre la data de presentació de la reclamació i la seva resolució **es pot considerar excessiu i evitable**.

Val a dir, que en data 17 de juliol de 2024, el Regidor del Districte de Sant Martí es va adreçar a aquesta Sindicatura indicant que atesa la càrrega de feina del Departament de Serveis Jurídics – Secretaria, l'expedient es trobava pendent de l'emissió de l'informe de conclusions i que s'elevés la proposta de resolució a l'òrgan competent. A més, ens va comunicar que era previsible que l'expedient estigués resolt durant el mes de setembre, com així ha estat.

Aquesta Sindicatura no desconeix el gran volum d'expedients que es tramiten des dels Districtes, així com que, malgrat les mesures per a la millora contínua que es van implantant progressivament en els àmbits organitzatiu i tecnològic, en determinades ocasions no és possible complir els terminis establerts per la normativa.

Tanmateix, aquesta institució no pot perdre de vista que l'accés a l'Administració és la porta d'entrada per a l'exercici dels drets i deures de la ciutadania.

En aquest punt, cal recordar que entre els principis generals d'actuació de les administracions públiques recollits a l'article 3 de la Llei 40/2015, de règim jurídic del sector públic, hi figura el de prestar un servei efectiu a la ciutadania i el d'agilitzar els procediments administratius i les activitats de gestió. En aquest mateix sentit es pronuncia l'article 21 de la Llei catalana 26/2010, de 3 d'agost, de règim jurídic i de procediment de les administracions públiques de Catalunya.

3. El silenci administratiu

A la Sindicatura no desconeixem que si transcorreguts sis mesos (exceptuant els terminis de suspensió previstos a la LPACAP) des que es va iniciar el procediment de reclamació per responsabilitat patrimonial no s'ha dictat i notificat una resolució expressa, es pot entendre que la resolució és contrària a la indemnització sol·licitada. En els procediments de responsabilitat patrimonial, la llei estableix que el sentit del silenci té un sentit desestimatori (art. 91.3 de la LPACAP).

Tanmateix volem posar en relleu que la fi del procediment per silenci administratiu evidencia que s'ha produït una disfunció en el procediment administratiu, atès que s'ha incomplert l'obligació legal i expressa que té l'Administració pública de resoldre i dictar una resolució expressa i notificar-la en tots els procediments, sigui quina sigui la forma com es van iniciar (art. 21 de la LPACAP).

No podem oblidar que el silenci és **l'antítesi del principi de bona administració**. El silenci administratiu no es configura com un mecanisme que serveixi per emparar la inactivitat de l'Administració donant cobertura legal a un fet que no deixa de ser un defecte de funcionament.

Com hem esmentat en altres ocasions, el silenci administratiu és una pràctica que genera inseguretat jurídica i indefensió material en la ciutadania i que l'obliga a recórrer a la via judicial, cosa que converteix la via administrativa, de facto, en inoperant.

Els principis de **bona administració i eficàcia** impliquen disposar d'una Administració que presti el màxim nombre de serveis amb els millors estàndards de qualitat, respectant els drets i interessos legítims de la ciutadania, i que sigui capaç de resoldre els problemes de les persones d'una manera àgil i eficaç.

Això inclou el deure de l'Administració **de resoldre expressament les peticions i les reclamacions que li presenti la ciutadania** i de donar resposta a les sol·licituds que les persones adrecin a l'Administració. Així ho estableix també l'article 30 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya, i l'article 22 de la Llei 26/2010, que menciona el dret a obtenir una resolució expressa i notificada dins el termini establert legalment.

Així mateix, la jurisprudència és eloqüent en aquest sentit, tal com mostra la Sentència del Tribunal Suprem de 28 de maig de 2020 (entre moltes altres):

El deure jurídic de resoldre les sol·licituds, reclamacions o recursos no és una invitació de la llei a la cortesia dels òrgans administratius, sinó un estricte i rigorós deure legal que obliga tots els poders públics, per exigència constitucional (articles 9.1, 9.3, 103.1 i 106 CE), i la seva inobservança arrossega, també, el trencament del principi de bona administració, que no només juga en el terreny dels actes discrecionals i el de la transparència, sinó que, com a pressupòsit bàsic, exigeix que l'Administració compleixi els seus deures i mandats legals estrictes i no s'empari en la seva infracció per causar un perjudici innecessari a la persona interessada.

Els principis de bona administració i eficàcia es troben reconeguts en el dret de la Unió Europea (article 41 de la Carta de drets fonamentals), en els articles 9.3 i 103 de la Constitució espanyola, i en l'article 3 de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, del règim jurídic del sector públic.

Així mateix, la Carta europea de salvaguarda dels drets humans a la ciutat, aprovada l'any 2000, esmenta, en l'article XXIII, quan es refereix a l'eficàcia dels serveis públics

com a indicatiu d'una bona administració, que les autoritats locals han de garantir l'eficàcia dels serveis públics i la seva adaptació a les necessitats de les persones usuàries.

DECISIÓ

D'acord amb el que disposen l'article 143 de la Carta municipal de Barcelona i el reglament que regula la Sindicatura de Greuges de Barcelona, aquesta institució té com a missió valorar si s'ha produït un greuge. Considerats els fets i les normes aplicables, conclou que, en aquest cas, **l'actuació del Districte de Sant Martí no ha estat ajustada ni eficaç**, perquè no ha donat compliment als terminis que estableix la Llei 39/2015, d'1 d'octubre.

Per tot el que s'ha exposat, aquesta Sindicatura emet la decisió següent:

- **Recomanar al Districte de Sant Martí** que vetlli per donar compliment als terminis que, en matèria de responsabilitat patrimonial, imposa la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques.

Aquesta resolució es comunicarà a l'òrgan municipal competent, se'n donarà compte al Plenari del Consell Municipal en l'informe anual reglamentari i s'informarà la persona interessada del seu contingut.